

po taci jeziki na svetu brez copernije že veliko hudiga zgodilo, to je stara prepričana reč, — de ima pa jezik črne kobile kako drugo moč v sebi, kakor jesti in piti, je takó neumna vraža, de je človeka sram, od tega kaj več govoriti.

J. U.

Poslušajte!

kaj vam bomo od zagovarjevcov kačjiga strupa povédali.

Koliko od strupeniga gada pičenih ljudi je že pomerlo po neumni vraži, de so, namest prave zdravilne pomoči iskati, kakiga goljufa poklicali, ki si moč pripisuje, de zamore, naj si bode pri človeku ali pri živini, kačji strup zagovoriti! Ni davnej kar se je taka nesreča — kakor ste brali — zopet na Gorenskem pripetila. Danes vam pa oznanimo ravnanje Matajata, ki je imenovani deklici strup tako zagovorjal, de je drugi dan umerla. Takóle se glasi:

„Tam stoji ena sveta gôra; na ti gôri stoji en zlat stol, na tém stolu sedi en svet mož, sveti Šenpas; k njemu je peršla mati božja, je pernesla usmiljeniga Jezusa, je pa rekla trikrat eden za drugim: zakaj ti ne fertigješ tega človeka od strupa pičeniga?“

Zdej trikrat v kruh dihni, na kruh stori sveti križ, potlej pa sam sebi, in imaš ven zginiti skoz in v imenu svetiga Šenpasa, in svetiga Urha, in skoz te tri svete božje persone: Boga Očeta, Sina in svetiga Duha. Potlej pa reči: jez vérjem v Boga Očeta, jez vérjem v Boga Sina, jez vérjem v Boga svetiga Duha. Potlej pa móli tri Očenaše in Češene Marije in Véro. —

Ti zagovorici, ki so jo nam častit gospod iz Gorenskiga na znanje dali, pristavimo še eno, ki smo jo sami od nekiga človeka za 40 krajcarjev zvedli, ki bičnike (gajželnike) prodaja in zraven tega tudi kačje strupe zagovarja; takóle se glasi:

„Ena gôra sv. Šenpolaja; tam je ena stezica, hodi po nji Marija Devica; jez prosim v imenu sv. Šenpolaja, prosim v imenu Marije Device, vsih svetnikov in svetnic božjih, v imenu sv. treh kraljev, v imenu Boga očeta, sina in sv. duha. Amen. Prosim, de bi šel strup te pozemeljske reči proč od tega človeka (ali te živine).“ — Po tem se moli Očenaš, Češena Marija in pa Véra. —

Kaj je od taci vražni ljudi misliti, nam še ni nihče lepši razložil, kakor so popisali milostljivi knez in škof Anton Slomšek, rekoč: Skrivnost božje moči je velika, pa te skrivnosti Bog ni starim babam, ne rokomavzarjam, ne ciganam razodel, kterih veliko se še prav prekrižati ne zná. Kaj ima tedej pravičen kristjan od vsih teh in takih vraž deržati? Ne verjeti vsaki babeli, ki mu v bolezni, ali v kaki drugi sili take reči priporoča; ne poslušajte ptujih beračov in krivih prerokov, ki po božjih potih in po skrivnih kotih take pomote trosijo. Ljulika so take zmote na njivi svete vére, ki pšenico dobriga nauka dušijo, de se vérje, kar nič ni; kar je potreba znati, pa pozabi. Prazno vračstvo ali zdravilo so take zmote, ki bolnika motijo, de se mu bolezin zaide, in pomagati zamudí. Goljufen denár so take reči, s kterimi upajo praznovérni ljudje dolgé svojih grehov poplačati, in si nebesa kupiti; ali idi si kupvat z goljufnim denarjem; še zaperli te bojo, ako taci denarja ne pokončaš.

Kaj je storiti pravovérnemu kristjanu s takimi vražnimi in praznovérnimi rečmi?

Pod smertnim graham ne drugim priporočati ne pripisovati ali posojvati, in ljuliko po njivi katoliške cerkve sejati; ampak, kakor so sveti škofje v Rimu pod papežem Caharijem sklenili, mora vse te in take lažnjive reči v ognji sožgati in pokončati, drugači greh stori; in ako se takih vraž terdovratno derži, je od svete cerkve v pano djan, in večni božji sodbi izročen, česar nas večni Bog obvari! Od vsiga tega Kristus govori per sv. Matevžu 15, 13-14. rekoč: „Vsak sa-

dež, kteriga ni zasadil moj nebeški Oče, bo s korenino izruvan. — Pustite jih, slepci so, in slepce vodijo; če pa slepec slepca vódi, oba dva v jamo padeta.“

Dajte jésti lačnim!

To zopoved Dunajčanje letas práv obširno spolnujejo; veliko dobrotnikov je namreč v družbo skupej stopilo, ki revežem vsak dan brez plačila Rumfordovo juho (župo) delíjo, tisto juho namreč, ki so jo že v hudih létih 1816 in 1817 po več deželah in tudi na Krajnskem revežem delili, zató kér se da po ceni napraviti in tolikanj zda, de masele zamore zdraviga človeka 24 ur preživiti; en masele veljá 1 krajcar.

Iz česar neki obstojí ta juha, de je takó tečna in pa vunder takó dober kup? bodo radovedni braveci prašali. — Iz tegale (za 24 ljudi na dan): vode 20 funtov in 16 lotov; jesiha 26 lotov in pol; solí 11 lotov; krompirja 5 funtov in 10 lotov; graha 1 funt in 26 lotov; ječmena 1 funt in 14 lotov; kruha 1 funt in 20 lotov.

Neki grof, Rumford po imenu, je dobroto našel, tako juho kuhati. Malo ljudi je bilo na svetu, de bi si bili toliko za reveže prizadevali, kakor imenovani gospod, ki je bil v letu 1752 v severni Ameriki od práv révnih staršev rojen. Ob času vojske, ki so jo Amerikanci z Anglezi imeli, je stopil v angleško službo in se je tukej toliko zaslug pridobil, de je bil v vitežki stan povzdignjen. Čez nekaj let je pa stopil v Bavarsko službo in je v Munakovim očitnimu beračevanju konec storil in fabrike napravil, kjer so reveži delo in živež dobivali; on je bil prvi, ki je na Bavarskim sajenje krompirja priporočal, in ljudi ognjiša delati učil, na kterih se lahko veliko derv prihrani; tukaj je tudi gori imenovano juho kuhati učil, ki ima še zdej od njega ime. Zavoljo mnogih in velikih zaslug za Bavarsko deželo je bil v grofovski stan povzdignjen. — Umerl je 22. velikiga serpana 1814 na svojim selu Auteuil blizu Pariza. Njegove kosti so že strohnéle, — njegovo delo pa bo živélo, in živilo še tavžent in tavžent siromakov!

Dr. B.

Od šolskih reči.

Z velikim veseljem slišimo, de se po mnogih farah na Štajarskim šolski učitelji dobro védejo, in de si nekteri duhovni gospodje kar veliko prizadevajo, deželske šole na vso moč povzdigniti in ljubezin do poduka v mladih sercih zmirej bolj vneti. Med drugimi hvale vrednimi gospodi slišimo gosp. J. Hašnika, kaplana v Šent-Jurji v Tabru, sosebniga prizadevavca čislati. Pri velikih družih opravkih so celo pretečeno jesen vsak dan po 4 ure otroke v vsih potrebnih vednostih skerbno učili; otroci, ki o vsih Svetnikih 1845 še čerke poznali niso, so pri jesenski skušnji 1846 slovensko in nemško práv gladko brali, mnogi izmed njih lepó slovensko pisali po našim sedanjim pravopisu. Razun tega jih napeljujejo k lepimu zadržanju in založujejo šolo z mnogimi darili.

Od gosp. J. Zabukoška, fajmoštra pri sv. Lenartu poleg Laškiga na Štajarskim, smo kmalo po novim letu dobili lep nagovor na nedeljske šolarje in šolarce ob novim letu, za kteriga nam je práv žal, de ga zavoljo sile družih sestavkov nismo mógli koj ob novim letu v Novicah natisniti; ga bomo tedej prihranili za pripravi čas ob prihodnjim novim letu.

Nekaj od malih šol na Francozkim.

V 17. Dunajskim nedeljskim listu berémo tóle: „Po kraljevim ukazu od leta 1833 ima létno plačilo